

READER 2022

Financieel management

Ondernemer goederenvervoer

**Getuigschrift van vakbekwaamheid voor het vervoer
van goederen over de weg**

Hoofdstuk 1 - De boekhouding

Dubbel boekhouden = Het dubbel boekhoudsysteem is een methode van boekhouden waarbij elke transactie of gebeurtenis op zijn minst op twee verschillende manieren wordt geadministreerd. Elke transactie wordt hierbij zowel aan de creditkant als aan de debetkant op één of meer grootboekrekeningen geboekt.

LINKS: Waaraan is het geld besteed? Debet (activa) = bezit	RECHTS: Waar komt het geld vandaan? Credit (passiva) = schuld
---	--

Elke transactie leidt dus tot twee mutaties. Hierbij wordt gebruikgemaakt van dagboeken, zoals kasboek, inkoopboek of verkoopboek, die een automatische tegenrekening kunnen hebben ingesteld.

Het dubbel boekhouden is een set van regels voor het opslaan van financiële informatie in een financieel boekhoudsysteem. Het dubbel boekhoudsysteem zoals wij dat vandaag de dag kennen kreeg zijn uiteindelijke vorm al in de 15e eeuw. Computers met een boekhoudpakket zorgen ervoor dat in sommige dagboeken elk bedrag maar eenmaal ingebracht hoeft te worden, maar de manier waarop het programma de gegevens registreert en sorteert, komt nog altijd neer op deze klassieke dubbele registratie.

Het opsplitsen van de rekeningen in balansrekeningen en resultatenrekeningen resulteert in een *balans* en een *resultatenrekening* die samen met eventuele toelichtingen de jaarrekening vormen.

Dus:

Balansrekeningen >>> leiden tot >>> Balans
Resultatenrekeningen >>> leiden tot >>> Resultatenrekening + Jaarrekening

Een **balans** is een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van een entiteit zoals een onderneming, instelling of persoon, op een bepaald moment. De entiteit kan al of niet een rechtspersoon zijn.

Winst- en verliesrekening

Een **winst-en-verliesrekening**, ook wel **resultatenrekening**, **exploitatie**rekening of **staat van baten en lasten** genaamd, is naast de balans en het kasstroomoverzicht onderdeel van een jaarrekening. De winst-en-verliesrekening geeft een overzicht van de opbrengsten en kosten van een onderneming over een bepaalde periode, in de regel een jaar. Het saldo van de winst-en-verliesrekening is over een bepaalde periode behaalde winst (positief saldo) of geleden verlies (negatief saldo).

Vaste activa

Onder vaste activa (non-current assets of fixed assets) van een bedrijf worden de bezittingen verstaan waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is

vastgelegd. Voorbeelden hiervan zijn de gebouwen, inventaris, de machines en installaties, en de transportmiddelen.

Vlottende activa

Vlottende activa zijn die bezittingen van een persoon, bedrijf of organisatie die maar gedurende één productieproces kunnen worden gebruikt.

Op een balans staan aan de linkerkant de activa (bezittingen, debet) en aan de rechterkant de passiva (schulden, credit).

Grootboekrekening

Een grootboekrekening is een verzameling van gelijke uitgaven- of inkomstenposten.

Grootboek

De verzameling van alle grootboekrekeningen.

Rekening-courant

Een zakelijke betaalrekening (waarop je rood mag staan).

Betaalrekening

Een bankrekening voor particulieren. In België heet dit een zichtrekening.

Liquiditeitsbalans

Een overzicht van de **liquidatiewaarde** van het eigen vermogen en het kort en langlopend vreemd vermogen met als doel de onderneming te liquideren.

Hoofdstuk 2 - Het openen van de boekhouding

Jaarrekening

Een overzicht van hoe jouw bedrijf het afgelopen jaar gedraaid heeft.

Lang vreemd vermogen (LVV)

Lang vreemd vermogen of langlopende schulden zijn leningen met een looptijd van langer dan een jaar. Een voorbeeld van een langlopende lening is een hypotheek. Schulden met een looptijd korter dan een jaar heten **kort vreemd vermogen**.

Omzet debet of credit?

Debet wordt gebruikt om aan te geven of er geld weggaat. Credit wordt gebruikt om aan te geven dat er geld binnenkomt.

Wanneer er **omzet** behaald wordt (er komt geld bij) worden deze gelukkig wel weer credit geboekt.

Journaliseren

Is het duidelijk maken welke post debet of credit moet worden geboekt op een grootboekrekening. Voor elke journaalpost zijn het (totaal van het) debet- en creditbedrag gelijk. Een journaalpost bestaat dan ook altijd uit minimaal twee regels, het zijn er vaak ook meer.

Debet- of creditboeking? (!)

Bezit(rekening):→	Toename? →	Debet boeken
Kosten(rekening):→	Afname? →	Credit boeken
Schuld(rekening):→	Toename? →	Credit boeken
Opbrengsten(rekening):→	Afname? →	Debet boeken

Hoofdstuk 3 - Financiële feiten

Elk financieel feit leidt tot een verandering op een van de grootboekrekeningen.

Per 1 januari staat op elke grootboekrekening de omschrijving 'Van Balans' (en niet 'saldo').

Resultatenrekening

Een winst-en-verliesrekening, ook wel resultatenrekening, exploitatierekening of staat van baten en lasten genaamd, is naast de balans onderdeel van een jaarrekening.

Hoofdstuk 4 - De dagboeken

Elke verandering (mutatie) in het grootboek moet worden vastgelegd met als bewijslast een boekstuk (BKST). Bijvoorbeeld een (inkoop)factuur, brandstofbon, kassabon etc.

Grote bedrijven werken met 'dagboeken'. Een dagboek dient als voorbereiding voor het bijwerken van het grootboek. De gegevens worden in het dagboek als het ware voorgesorteerd voor het grootboek.

Inkoopboek:

- Kent alleen een creditzijde.
- Heeft nooit een saldo aan het begin van een boekingsperiode.
- Een inkoopfactuur wordt in het inkoopboek geboekt.
- Altijd in de kolom 'crediteuren' (toename schuld).
- Tweede boeking kiezen uit het rekeningschema.

Verkoopboek:

- Kent alleen een debetzijde.
- Heeft nooit een saldo aan het begin van een boekingsperiode.
- Een verkoopboek wordt in het verkoopboek geboekt.
- Altijd in de kolom 'debiteuren' (toename bezit).
- Tweede boeking kiezen uit het rekeningschema.

Geldboeken:

- Kasboek: Heeft een debetzijde (inkomsten) en creditzijde (uitgaven) + heeft beginsaldo.
- Bankboek: Heeft een debetzijde (inkomsten) en creditzijde (uitgaven) + heeft beginsaldo.

Dagboek: is een voorbereiding op een grootboek.

Dagboek >>>> inkoopboek (alleen een creditkant)
>>>> verkoopboek (alleen een debetkant)
>>>> kasboek (dubbelzijdig)
>>>> bankboek (dubbelzijdig)
>>>> diversen...
>>>> etc.

Hoofdstuk 5 - De kolommenbalans (afsluiten van de boekhouding)

Na het bijwerken van de grootboekrekeningen kan de boekhouding worden afgesloten. Dat gebeurt in 4 stappen.

De volgorde:

Dagboeken overzetten naar > grootboek > invullen kolommenbalans.

De kolommenbalans bestaat uit 4 onderdelen:

1 Proefbalans (= een overzicht van de grootboekrekeningen)

2 Saldibalans (= saldi van de bedragen van de proefbalans)

De saldibalans geeft van elke grootboekrekening het verschil weer tussen de debet telling en de credit telling van de proefbalans.

Met behulp van de proefbalans kan dus de saldibalans worden opgesteld. Het verschil tussen de debet- en creditzijde van de proefbalans (saldo) plaats je vervolgens op de saldibalans.

De werking hiervan leggen we hieronder kort uit:

- Als het debetbedrag op de proefbalans groter dan het creditbedrag plaats je het verschil (saldo) op de debetzijde van de saldibalans.
- Als het creditbedrag op de proefbalans groter is dan het debetbedrag plaats je het verschil (saldo) op de creditzijde van de saldibalans.
- De gesaldeerde bedragen afkomstig van de proefbalans vormen dus de saldibalans. Afhankelijk van het verschil, plaats je deze bedragen (saldi) dus op de debet- of creditzijde van de saldibalans.

3 Winst- en verliesrekening (resultatenrekening)

Op de winst- en verliesrekening (resultatenrekening) komen alle opbrengsten en alle kosten naast elkaar te staan. De bedragen komen van de saldibalans. De saldi van de opbrengstenrekeningen gaan naar de winstkolom (de creditzijde) en de saldi van de kostenrekeningen gaan naar de debetzijde of de verlieskolom.

4 Eindbalans

Zie boek.

Hoofdstuk 6 - De bijboekhouding

Grootboekrekeningen zijn 'collectieve rekeningen' waar totaaloverzichten te zien zijn. Zo geeft grootboekrekening 'crediteuren' alleen het totaal aan van de schuld aan alle leveranciers. Afzonderlijke crediteuren zie je niet. Een bijboekhouding geeft 'dieperliggende' informatie over de crediteuren (naam, betaaltermijn etc.). Met een bijboekhouding specificieer je dus crediteurinformatie.

Hoofdstuk 7 - BTW

Inkoop:	€100	
BTW (21%):	€21	Krijg je terug van de B'dienst
Totaal inkoop:	€121	

Verkoop:	€150	
BTW (21%):	€31,50	Moet je betalen aan de B'dienst
Totaal verkoop:	€181,50	

Per saldo betaal je dus **€10,50** belasting over het bedrag van de toegenomen waarde. BTW noemen we daarom ook wel **omzetbelasting** (belasting over de omzet).

Margeregeling

Ben je handelaar in margegoederen? Je mag dan de margeregeling toepassen. Je berekent de btw dan niet over de omzet, maar over het verschil tussen verkoopprijs en inkoopprijs, de winstmarge. Verkoop je met winst, dan is je winstmarge positief en moet je hierover btw betalen. Verkoop je met verlies, dan heb je een negatieve winstmarge. Over een negatieve winstmarge hoef je geen btw te betalen, maar krijg je geen btw terug.

Hoofdstuk 9 - Financiering van de onderneming

Betaaltermijn 30 dagen netto, 10 dagen 2%:

$$\frac{364 \times \% \text{ korting}}{\text{aantal dagen krediet}} = \frac{364 \times 2}{20} = 36,4\%$$

- RKC = rekening-courantkrediet ('rood' staan). Rente is een hoog tarief maar is lager dan het missen van betalingskortingen zoals hierboven uitgelegd..
- RKC staat op de balans altijd aan de creditzijde bij 'kort vreemd vermogen'

Onderhandse lening = niet-officiële lening

Achtergestelde lening = lening waarbij de uitlener bereid is een achtergestelde positie in te nemen t.o.v. andere schuldeisers.

CV = commanditaire vennootschap (uitlener is een stille vennoot).

Off balance - financiering = Van 'de balans af' financieren (huren of leasen i.p.v. kopen of in eigendom hebben).

Zelfstandigenaftrek = De **zelfstandigenaftrek** is een aftrekpost voor ondernemers. Dat wil zeggen dat u een bedrag mag aftrekken van uw winst, zodat u minder belasting hoeft te betalen. Dit mag niet zomaar, u moet bijvoorbeeld wel een ondernemer zijn. Is in 2021 € 6.670,-

Startersaftrek = De startersaftrek is een **aftrekpost** voor startende ondernemers. Hierbij gaat het standaard om €2.123 waarmee je je belastbaar inkomen verlaagt, en je **zelfstandigenaftrek** verhoogt. Met de startersaftrek betaal je dus eigenlijk gewoon minder belasting over je winst. Duurt 5 jaar.

Hoofdstuk 10 - Beoordeling van de jaarstukken

Beoordelingen van jaarstukken valt uiteen in:

1. Beoordeling van de financiële kengetallen
2. Inhoudelijke beoordeling van de jaarstukken

Kengetallen:

1 Resultatenrekening in %	$\frac{\text{kosten}}{\text{omzet}} \times 100\%$	$\frac{€3.000 \text{ (banden)}}{€378.000} \times 100\% =$	0,8%
	$\frac{\text{kosten}}{\text{totale kosten}} \times 100\%$	$\frac{€3.000 \text{ (banden)}}{€300.000} \times 100\% =$	1,0%
2 Liquiditeit	Current ratio: Vlottende activa : door de kortlopende schulden.	$\frac{€64.000}{€7.000} = 9,1$	Uitleg: Kort vreemd vermogen kun je 9x terugbetalen.
	Quick ratio: Vlottende activa - voorraden : kort vreemd vermogen = quick ratio (norm = 1)	$\frac{€64.000 - €10.000}{€7000} = 7,7$	Uitleg: Norm = 1
3 Solvabiliteit in %	Eigen vermogen : totaal vermogen x 100%	$\frac{€177.000}{€534.000} \times 100\% = 33,1\%$	Uitleg: Minimum norm = 25%
4 Rentabiliteit	Rentabiliteit geeft de verhouding weer van de gemaakte winst ten opzichte van het geïnvesteerde vermogen. Met andere woorden: het inkomen en het vermogen waarmee dit inkomen is verdiend.		
	Rendement: Winst - gewaardeerd loon	€78.000 - €48.000	€30.000
	Gemiddeld eigen vermogen: (EV begin + EV eind) : 2	€172.000 + €177.000 : 2	€174.500
	Rentabiliteit: (rendement : gemm. eigen vermogen) x 100%	$\frac{€30.000}{€174.500} \times 100\%$	17,2%
Economische rentabiliteit: (winst + rente) : totale vermogen	$\frac{€78.000 + €19.000}{€534.000} \times 100\%$	18,2%	

Hoofdstuk 11 - Inhoudelijke beoordeling van de jaarstukken

Voorbeelden van jaarstukken

1. Resultatenverbetering als gevolg van omzetstijging
2. Omzetstijging zonder resultatenverbetering
3. Resultatendaling door dalende omzet
4. Omzetsdaling met gehandhaafd resultaat
5. Slecht administratief beheer
6. Te weinig eigen vermogen
7. Lage arbeidsproductiviteit
8. Te hoge privéopnamen
9. Overliquiditeit

Bijlage 1

<p>LINKS: Waarvoor is het geld besteed?</p> <p>Debet (activa) = bezit</p>	<p>RECHTS: Waar komt het geld vandaan?</p> <p>Credit (passiva) = schuld</p>
--	--

Bijlage 2

